

RNDr. Ján Kliment, CSc. – 60 let

Nar. 13. 5. 1954, Hnúšťa; vzdělání: Gymnázium Hnúšťa (1973), Přírodovědecká fakulta Univerzity Komenského, obor geobotanika (1978); rigorózní práce „Syntaxonómia vápencových dubohrabín na Slovensku“ (RNDr., 1980); kandidátská disertační práce „Hôľne spoločenstvá Veľkej Fatry a skupiny Zvolena“ (CSc., 1993). Zaměstnání: Biologické pracovisko (později Botanická záhrada) UK, Turčianska Štiavnička (později Blatnica) 1978–1982, 1987–dosud, Správa CHKO Veľká Fatra 1982–1987.

V roce 2014 byl zvolen čestným členem ČBS Ján Kliment, který se zároveň dožil 60 let. Jano patří po více než 30 let k botanikům, kteří svůj život zasvětili poznávání flóry a vegetace Slovenska. Jako student měl možnost v terénu pobývat s D. Magicem, který hodně pracoval na východním Slovensku a zejména na jižních svazích Slovenského rudohoří, tedy v území kde byl Jano „doma“. Dezider Magic mu pak vedl i diplomovou práci. Práce se zkušeným fytocenologem zřetelně ovlivnila jeho botanické zaměření. Po studiu botaniky byl zaměstnán od roku 1978 na Biologickém pracovisku UK v Turčianskej Štiavničke. Na tomto pracovišti je zaměstnán dosud; jen se změnil název (nyní Botanická záhrada UK)

a umístění se posunulo o několik kilometrů do Blatnice, ideálně položené na úpatí Veľké Fatry. Souvislá práce na tomto pracovišti byla přerušena v letech 1982–1987 prací na Správe CHKO Veľká Fatra ve Vrútkách, měště položeném jen o několik km dále k severu též na úpatí Veľké Fatry. Odloučená pracoviště mají své výhody i nevýhody. Výhodou za každého režimu bývá klid k práci, zejména pokud se sejde parta dobrých a pracovitých lidí. A to se v Blatnici stalo. Nevýhodou bývá horší přístup k informacím: k literatuře, herbářům. Přístupnost literárních zdrojů se v éře internetu značně zlepšila, takže pro tak pilného člověka, jakým je Jano, převažují výhody; k těm patří i snadný přístup do terénu, jak přímo ze svého pracoviště, tak i z bydlíště, kterým je Martin. A výsledky spojení výhod jsou vidět. Jano Kliment je typem pomalu již mizejícího botanika: velmi dobrá znalost rostlin a jejich společenstev, znalost terénu, podpořená znalostmi literatury. Na konci tohoto textu jsou uvedeny významné práce tohoto regionálního pracovníka s nadregionálním významem. Jsou tam klasické monografie geomorfologických celků: Drienčanského krasu, který leží nedaleko od města, kde se Jano narodil a strávil mládí (a odkud také publikoval své první práce). Dále pak flóra tak atraktivního pohoří, jakým je Veľká Fatra. Jano Kliment se dále významným způsobem podílí na výzkumu vegetace celého Slovenska, jak pracemi o jednotlivých společenstvech, tak především svou účastí na monografickém zpracování slovenské vegetace. A jak jinak, především na dílu věnovaném vysokohorské vegetaci. Letos byl publikován další díl, věnovaný travinným společenstvům, kde Jano zpracoval společenstva třídy *Nardetea strictae*. A pokud mohu sledovat jeho žádosti o pomoc, tak se už věnuje i zpracování některých lesních společenstev. Řadě botaniků by takto pojatá problematika byla příliš široká. Ne tak pro Jana. Já si osobně velmi cením jeho kompilace a kritického zhodnocení údajů o rostlinách považovaných za endemity Slovenska, což je významné dílo pro celé Západní Karpaty. Za tuto práci byl také vyznamenán pamětní Holubyho medailou Slovenskej botanickej spoločnosti. Pokud vím, tak Jano obdobným způsobem pracuje na kompletním přehledu endemitů celých Karpat. A jak ho znám, práci určitě dokončí. Ale to ještě není vše. Jano zpracoval řadu hesel velkého díla o botanících, kteří

studovali květenu Slovenska. Zpracoval mimo jiné i hesla týkající se českých botaniků. A protože zná dobře terén a pracoval i v ochraně přírody, podílel se samozřejmě na různých aktivitách ochrany přírody, jak na terénních průzkumech, na přípravě materiálů pro vyhlášení rezervací (hlavně z oblasti Velké Fatry), tak i na řadě popularizačních článků. Je i spoluautorem zpracování rodu *Draba* ve Flóře Slovenska. A krom toho se Jano dlouhodobě zabývá shromažďováním dat o slovenské botanické nomenklatuře.

Kdybych měl hodnotit vlastnosti, které jsou u Jana důležité, tak bych zmínil především tři: pilnost, pečlivost a skromnost. Při své práci chce vidět i velmi okrajové publikace vztahující se k tématu, na kterém právě pracuje. Tím, že se stále zabývá studiem rostlin v terénu, dovede i dobře pozorovat a vidí souvislosti. Rozhodně není orientován na rychlé získávání dat a jejich publikování či na experimentální práci. Nehoní impaktové body. Ale troufám si říci, že řada jeho prací bude důležitá mnohem déle, než je obvyklá životnost v současnosti daleko lépe hodnocených časopiseckých prací. Kvalitní data soustředěná v knižních publikacích není možno snadno přehlížet. Kromě své výzkumné práce se Jano věnuje i práci organizační, od roku 2002 je místopředsdou Slovenské botanické společnosti. Je i členem České botanické společnosti.

Na závěr bych rád popřál Janu Klimentovi hodně zdraví a elánu, aby dále přispíval k poznání rostlinstva na Slovensku i v celých Karpatech.

Jano Kliment publikoval velké množství prací, jejich počet dosahuje 250. Jejich kompletní výčet by měl být podchycen v článku J. Kochjarové ve 2. čísle letošního Bulletinu Slovenskej botanickej spoločnosti (2014, 36/2). Zde je uveden jen výběr významnějších prací, které ukazují i šířku zájmů jejich autora.

- 1982 Bernátová D. & Kliment J.: *Seslerio variae*-*Caricetum approximatae* – nové rastlinné spoločenstvo v centrálnych pohoriach Západných Karpát. – *Preslia* 54: 341–348.
- Bernátová D., Kliment J. & Škovirová K.: *Hedysarum hedysaoides* (L.) Schinz et Thell. subsp. *hedysaroides* vo Veľkej Fatre. – *Biológia*, Bratislava, 37: 527–528.
- 1988 Bernátová D. & Kliment J.: *Potentilla crantzii* (Crantz) Beck ex Fritsch vo Veľkej Fatre. – *Biológia*, Bratislava, 43: 479–480.
- 1990 Bernátová D. & Kliment J.: *Astragalo australis*-*Seslerietum tatrae* ass. nova na odkryvoch mezozoika krížňanského príkrovu vo Veľkej Fatre. – *Biológia*, Bratislava, 45: 723–729.
- 1993 Kliment J.: *Potentillo aurei*-*Calamagrostietum arundinaceae* – nová asociácia zväzu *Calamagrostion arundinaceae*. – *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 15: 33–37.
- 1994 Jarolímek I. & Kliment J.: The *Rumex obtusifolius* communities in Slovakia. – *Biologia*, Bratislava, 49: 19–29.
- Kliment J.: *Anemono narcissiflorae*-*Avenelletum flexuosae* Kmoniček 1935 emend. – „zabudnuté“ spoločenstvo zväzu *Calamagrostion arundinaceae*. – *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 16: 63–70.
- Kliment J.: Die *Polygono-Trisetion*-Gesellschaften in der Slowakei. – *Preslia* 66: 133–149.
- Kliment J., Bernátová D. & Obuch J.: On the cenology of *Conioselinum tataricum* Hoffm. in Slovakia. – *Biologia*, Bratislava, 49: 13–18.
- 1995 Bernátová D., Jarolímek I. & Kliment J.: The *Poa glauca* group in Slovakia. – *Biologia* 50: 23–24.
- Kliment J.: *Digitali ambiguae*-*Calamagrostietum arundinaceae* Sill. 1933 – eine Hochgras- oder Schlagflur-Gesellschaft? – *Preslia* 67: 55–70.
- Kliment J. & Jarolímek I.: The *Rumex alpinus* communities in Slovakia. – *Biologia*, Bratislava, 50: 349–365.
- Kliment J. & Kochjarová J.: K rozšíreniu, ekológii a fytoocenológii *Corydalis capnoides* (L.) Pers. na Slovensku. – *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 17: 99–103.
- 1999 Kliment J.: Komentovaný prehľad vyšších rastlín flóry Slovenska, uvádzaných v literatúre ako endemické taxóny. – *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 21, Suppl. 4: 1–434.
- 2000 Kliment J. [ed.]: *Príroda Drienčanského krasu*. – Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica, 280 p.

- 2002 Jarolímek I., Kliment J. & Valachovič M.: The syntaxonomical revision of the riparian plant communities dominated by *Petasites hybridus* in Slovakia. – *Biologia*, Bratislava, 57: 471–492.
- Kliment J.: „Rodom Čech, duchom Slovák. Slúžil vede a národu obetavo.“ (k 150. výročiu narodenia Václava Vraného). – *Výskum a ochrana prírody Muránskej planiny*, Revúca, 3: 5–9.
- Kliment J. & Jarolímek I.: Syntaxonomical revision of the *Petasites kablikianus* communities (*Petasition officinalis*) in the West Carpathians. – *Biologia* 57: 101–118.
- Peniašteková M. & Kliment J.: 29. Draba L. Chudóbka. – In: Goliašová K. & Šipošová H. [eds], *Flóra Slovenska V/4*, p. 500–540, Veda, Bratislava.
- 2003 Kliment J. & Jarolímek I.: Syntaxonomical revision of the plant communities dominated by *Calamagrostis arundinacea* (alliance *Calamagrostion arundinaceae*) in Slovakia. – *Thaiszia – J. Bot.* 13: 135–158.
- 2004 Šibík J., Petřík A. & Kliment J.: Syntaxonomical revision of plant communities with *Carex firma* and *Dryas octopetala* (alliance *Caricion firmae*) in the Western Carpathians. – *Polish Bot. J.* 49: 181–202.
- 2005 Dúbravcová Z., Jarolímek I., Kliment J., Petřík A., Šibík J. & Valachovič M.: Alpine heaths in the Western Carpathians – a new approach to the classification. – *Ann. Bot.*, ser. n., 5: 41–48.
- Kliment J., Bělohávková R., Bernátová D., Jarolímek I., Petřík A., Šibík J., Uhlířová J. & Valachovič M.: Syntaxonomy and nomenclature of the communities of the alliances *Astero alpini-Seslerion calcariae* and *Seslerion tatrae* in Slovakia. – *Hacquetia* 4: 121–149.
- Kliment J., Bernátová D., Jarolímek I. & Uhlířová J.: Floristic composition and syntaxonomy of the plant communities with *Carex sempervirens* subsp. *tatorum* in the West Carpathians. – *Biologia*, Bratislava, 60: 37–56.
- Šibík J., Valachovič M. & Kliment J.: Plant communities with *Pinus mugo* (alliance *Pinion mugo*) in the subalpine belt of the Western Carpathians – a numerical approach. – *Acta Soc. Bot. Polon.* 74: 329–343.
- 2006 Petřík A., Dúbravcová Z., Jarolímek I., Kliment J., Šibík J. & Valachovič M.: Syntaxonomy and ecology of the *Carici rupestris-Kobresietea bellardii* in the Western Carpathians. – *Biologia*, Bratislava, 61: 393–412.
- Šibík J., Kliment J., Jarolímek I., Dúbravcová Z., Bělohávková R. & Pačlová L.: Syntaxonomy and nomenclature of the alpine heaths (the class *Loiseleurio-Vaccinietae*) in the Western Carpathians. – *Hacquetia* 5: 37–71.
- 2007 Janišová M. [ed.], Hájková P., Hegedúšová K., Hrivnák R., Kliment J., Michálková D., Ružičková H., Řezníčková M., Škodová I., Tichý L., Uhlířová E., Ujházy K. & Zaliberová M.: *Travninobylinná vegetácia Slovenska – elektronický expertný systém na identifikáciu syntaxónov*. – Botanický ústav SAV, Bratislava, 263 p.
- Kliment J. & Valachovič M. [eds]: *Rastlinné spoločenstvá Slovenska 4. Vysokohorská vegetácia*. – Veda, Bratislava, 388 p.
- 2008 Jarolímek I., Šibík J. [eds], Hegedúšová K., Janišová M., Kliment J., Kučera P., Májčková J., Michálková D., Sadloňová J., Šibíková I., Škodová I., Tichý L., Uhlířová J., Ujházy K., Ujházyová M., Valachovič M. & Zaliberová M. (2008): *Diagnostic, constant and dominant species of the higher vegetation units of Slovakia*. – Veda, Bratislava, 332 p.
- Kliment J. [ed.], Lisická E., Šoltés R., Bernátová D., Dítě D., Janišová M., Jarolímek I., Kochjarová J., Kubinská A., Kučera P., Mišíková K., Obuch J., Pišút I., Topercer J., Uhlířová J. & Zaliberová M. (2008): *Príroda Veľkej Fatry. Lišajníky, machorasty, cievnaté rastliny*. – Vydavateľstvo Univerzity Komenského, Bratislava, 408 p.
- 2010 Šibík J., Šibíková I. & Kliment J.: The subalpine *Pinus mugo*-communities of the Carpathians with a European perspective. – *Phytocoenologia* 40: 155–188.

-
- Šibíková I., Šibík J., Hájek M. & Kliment J. (2010): The distribution of arctic-alpine elements within high-altitude vegetation of the Western Carpathians in relation to environmental factors, life forms and phytogeography. – *Phytocoenologia* 40: 189–203.
- 2012 Medvecká J., Kliment J., Májeková J., Halada L., Zaliberová M., Gajdičová E., Feráková V. & Jarolímek I.: Inventory of the alien flora of Slovakia. – *Preslia* 84: 257–309. [incl. append.]
- 2013 Máliš F., Jarolímek I., Kliment J. & Slezák M.: Forest vegetation with *Festuca drymeja* in Slovakia – syntaxonomy and ecology. – *Phyton* 53: 265–288.
- 2014 Kliment J. & Ujházy K.: *Nardetea strictae* Rivas Goday in Rivas Goday et Rivas-Mart. 1963. – In: Hegedúšová Vantarová K. & Škodová I. [eds], *Rastlinné spoločenstvá Slovenska* 5. *Travinno-bylinná vegetácia*, p. 385–444, Veda, Bratislava.

František K r a h u l e c